

ISPARTA İL İSTİŞARE TOPLANTISI SONUÇ BİLDİRİSİ

Kurumumuz, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) Kanunu'nun "İstişare Komisyonu ve İstişare Toplantıları" başlıklı 22'nci maddesinde yer alan "*Kurum, insan hakları sorunlarını tartışmak ve insan hakları konularında bilgi ve görüş alışverişinde bulunmak amacıyla, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, sendikalar, sosyal ve mesleki kuruluşlar, yükseköğretim kurumları, basın ve yayın kuruluşları, araştırmacılar ve ilgili diğer kişi, kurum ve kuruluşların katılımıyla merkezde ve illerde istişare toplantıları gerçekleştirir.*" hükmü kapsamında istişare toplantıları gerçekleştirmekle görevlendirilmiştir. Bu kapsamda 01.06.2023 tarihinde Kurumumuz, Isparta İlinde mezkûr Kanun'da bahsi geçen paydaşlarla istişare toplantısı gerçekleştirmiştir.

İnsan hakları sorunlarının tartışılması ve insan hakları konularında bilgi ve görüş alışverişinde bulunulması amacıyla düzenlenen toplantıda; katılımcılar tarafından:

- ▶ *Sosyal medya mecralarında insan haklarına yönelik gerçekleştirilen saldırıların ciddi sorunlara yol açtığı, sosyal medya ile ilgili yapılan yasal düzenlemelere rağmen sosyal ağ sağlayıcılarının bireylerin haklarını koruma noktasında yetersiz kaldığı, sosyal medyanın, kamunun doğru şekilde bilgilendirilmesi ve insanların doğru bilgiye ulaşması noktasında kısıtlayıcı nitelikte olabildiği,*
- ▶ *Noterlerde yapılan işlemler sırasında görme engellilerin yaşadıkları ayrımcılığa ilişkin TİHEK'e yapılan başvuru sonucu noterlere müeyyide uygulanmasına rağmen, noterlerin görme engelli vatandaşlara halen şahitsiz işlem yapmak istemediği, görme engelli kişilerin okuryazar olmadıklarının ifade edilerek bu doğrultuda işlem yaptıkları, aynı şekilde görme engellilerin banka ve tapu dairelerinde de benzer sorunlarla karşılaştığı, ilgili kanunlarda yer alan düzenlemelere göre işlem sırasında şahit bulunmasının zorunlu olmayıp görme engelli vatandaşların isteğine bağlı kılındığı ve bu hususun Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün "Görme Engellilerin Noter İşlemleri" başlıklı görüş yazısında da açık bir şekilde vurgulanmış olduğu,*
- ▶ *Türkiye'nin Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'ye taraf olduğu, Türkiye'nin engelli haklarını güvenceye alan mevzuat bakımından ileri seviyede olmasına rağmen kanunların içselleştirilmesi, hayata geçirilmesi konusunda sorunların yaşandığı, engellilerin topluma katılımının sağlanması noktasında ön yargıların kırılmasına ve zihniyet değişikliğine ihtiyaç duyulduğu,*

- ▶ Tarım sektörünün ve kırsal alanın geliştirilmesi ve desteklenmesi amacıyla 2016 yılında çıkarılan 5488 sayılı Tarım Kanunu'nda tarımsal destek programlarına bütçeden ayrılacak kaynağın, gayrisafi millî hasılanın yüzde birinden az olamayacağı düzenlenmiş olmasına rağmen tarımla uğraşan köylülerin bu desteği tam olarak elde edemediği, tarımsal üretimin gıda hakkı ve sürdürülebilir bir çevrede yaşama hakkı ile bağlantılı olduğu, tarımsal üretimin artırılması ve gıda fiyatlarında düşüşün sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılarak hayata geçirilmesi gerektiği,
- ▶ Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin, coğrafi konumu itibarıyla Türkiye'nin yüzleştirdiği güvenlik sorunlarına karşı göstermiş olduğu güvenlik reflekslerini tam olarak anlayamadığı, Mahkeme'nin Türkiye aleyhine vermiş olduğu ihlal kararlarında adil yargılanma hakkının ön sıralarda yer aldığı, Adalet Bakanlığı bünyesinde oluşturulan İnsan Hakları Tazminat Komisyonu ile birlikte Mahkeme'ye başvurularda sayısal anlamda düşüş olduğu ve bu durumun pozitif anlamda bir ilerlemeyi gösterdiği,
- ▶ Sağlıklı çevrede yaşama ve konut hakkının, kent hakkı kapsamında değerlendirilebileceği, engelli dostu kentlerin kurulmasının ve korunmasının, kent hakkının temel unsurlarından biri olduğu,
- ▶ Ebeveynlerin çocuklarını eğitime hakkı ile çocuğun yüksek yararı kavramının ilişkili olduğu, çocukların eğitiminde çocuğun yüksek yararının gözetilmesi gerektiği,
- ▶ Toplumda insan hakları ve eşitlik bilincinin yerleşebilmesi için küçük yaşlardan itibaren bu bilincin eğitim yoluyla aşılması gerektiği,
- ▶ Türkiye'de cinsiyet temelinde ayrımcılığın giderek derinleştiği, özellikle kişilerin cinsiyetleri nedeniyle çalışma haklarından yoksun bırakılabildiği ve geçerli bir neden olmaksızın farklı muameleye maruz kalabildiği,
- ▶ TİHEK'e başvuru usulü konusunda daha fazla bilgilendirmeye ihtiyaç olduğu, özellikle ispat yükünün yer değiştirmesi hususunun açıklanmasının faydalı olacağı,
- ▶ Alkol veya uyuşturucu bağımlısı kişilere Mahkeme kararınca uygulanan, topluma kazandırma ve rehabilite etme amaçlı zorunlu bireysel psikolojik terapilerin, onarıcı adalet ilkesi gereği insan haklarına aykırılık teşkil etmeyeceği,
- ▶ Türkiye'nin insan hakları alanında kurumsallaşma kapasitesi ve yasal reformları çerçevesinde etkili bir konumda olduğu, Kamu Denetçiliği Kurumu (KDK), Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) ve TİHEK gibi mekanizmaların varlığı sayesinde vatandaşların kamu hizmetlerine ilişkin memnuniyetsizliklerini kolay bir şekilde dile getirebildikleri, bu durumun Türkiye'de insan haklarının korunması ve gelişmesi açısından pozitif bir etkisinin olduğu,
- ▶ Doğal kaynakların her coğrafi çevreye farklı şekilde dağılması nedeniyle doğal kaynaklara erişim noktasında eşitsizliğin doğduğu, zengin kaynaklara sahip bölgelerin daha hızlı kalkındığı ve bunun da doğal bir eşitsizliğe sebep olduğu,
- ▶ Eğirdir Belediyesi tarafından, çocuklarda bütçe yönetimi ve bilincinin gelişmesi amacıyla çalışmaların yapıldığı, buna benzer çalışmaların milli eğitim müfredatına girmesinin etkili olabileceği,

- ▶ Dünya’da ve ülkemizde yaşanan göç dalgasının mülteci krizini arttırdığı, bu durumun mülteciler için kötü çalışma koşulları ve dışlanma sorununu, vatandaşlar açısından ise güvenlik endişelerini doğurduğu,
- ▶ Basında göçmenlere yönelik ayrımcı ifadelerin yer aldığı, öte yandan vatandaş ya da vatandaş olmayan ayrımı gözetmeden hakların güvence altına alınmasının önemli olduğu,
- ▶ CİMER’e yapılan başvurulara ilişkin etkili bir yaptırım mekanizmasının olmamasının CİMER’in fonksiyonunu zayıflattığı,
- ▶ Darıderesi Köyü’nün yollarının iyileştirilmesi gerektiği, söz konusu durumun ulaşım hakkı bağlamında sorunlara yol açabildiği; ayrıca köyde yeterli baz istasyonu olmaması nedeniyle GSM operatörleriyle sorun yaşandığı, cep telefonlarıyla görüşme konusunda büyük sıkıntılar bulunduğu ve bu nedenle köyde ikamet edenlerin haberleşme hakkında etkin bir şekilde faydalanamadığı,

Hususları gündeme gelmiştir.

Toplantı sırasında dile getirilen görüşler ve talepler bundan sonra gerçekleştirilecek faaliyetlerde dikkate alınacak; ayrıca gündeme gelen konulara ilişkin çalışmalar yürüten kurumlara da gerekli bilgilendirmeler yapılarak belirli aralıklarla takipler sağlanacaktır.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

01.06.2023

*Bu bildiriye yer alan ifadeler katılımcılar tarafından dile getirilmiş olup TİHEK’in kurumsal görüşlerini yansıtmamaktadır.

